

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Jarzabek

Protokolant: st. sekr. sąd. Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2022 r. w Warszawie

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 17 listopada 2020r. znak (...)(...)

z dnia 24 maja 2021r. znak (...)

1. umarza postępowanie w zakresie, w jakim zaskarżone decyzje zostały zmienione na mocy decyzji z dnia 5 lipca 2021r. znak (...)(...) i z dnia 19 sierpnia 2021r. znak (...),
2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W dniu 14 grudnia 2020 r. **J. K.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 17 listopada 2020 r. znak: (...)(...). Odwołujący wniósł o uwzględnienie jego dwóch świadectw pracy z 1975 r. – wydanych przez (...) – Zakład (...) oraz Zakład (...) do ustalenia wysokości emerytury. Odwołujący wskazał, że świadectwa zostały wydane zgodnie z ówczesnymi przepisami, a zarzuty o braku imiennej pieczętki i podpisie z upoważnienia nie mogą negować okresu pracy i w efekcie jego uprawnień do i tak niskiej emerytury. W ocenie odwołującego niewyobrażalne jest, aby korygował uchybienia pracodawców z perspektywą ponad 40 lat. Ponadto odwołujący wniósł o wyrównanie obecnie wypłacanej od listopada 2020 roku emerytury plus wnioskowana korekta od dnia osiągnięcia przez niego wieku emerytalnego w dniu 10 lutym 2020 r. (odwołanie z 11.12.2020 r. k. 3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 28 grudnia 2020 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy wyjaśnił, że na podstawie skarżonej decyzji ustalił kapitał początkowy odwołującego, przyjmując przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1978-1987, a wysokość wskaźnika podstawy wymiaru wyniosła 23,60%. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie przyjął okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) – Zakładzie (...) od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r., ponieważ świadectwo pracy nie zawiera podpisu osoby upoważnionej oraz okresu zatrudnienia w (...) W. (...) Zakład (...) od 16 kwietnia

1975 r. do 2 sierpnia 1975 r., ponieważ w świadectwie pracy brak pieczętki imiennej oraz podpisu osoby upoważnionej do wystawienia dokumentu (odpowiedź na odwołanie z 28.12.2020 r. k. 4 a.s.).

W toku postępowania **J. K.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z 24 maja 2021 r. znak: (...), na podstawie której odmówiono mu doliczenia stażu i przeliczenia emerytury. Odwołujący podniósł, że podnoszone w uzasadnieniu braki formalne świadectw pracy są winą nieistniejących dziś pracodawców i nie zaprzeczają autentyczności dokumentów, a w konsekwencji, uprawnień do świadczeń. Wskazał, że zgodnie z informacją uzyskaną z archiwum na K. w W. akta sprzed 1991 roku zostały zniszczone, więc nie ma szans na poprawę ich jakości (odwołanie z 10.06.2021 r. akta sprawy VII U 918/21 k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z 5 lipca 2021 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz łączne rozpoznanie ze sprawą toczącą się pod sygn. akt VII U 1614/20 na podstawie art. 219 k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że decyzją z 24 maja 2021 r. odmówił przeliczenia świadczenia, ponieważ przedłożone świadectwa pracy nie spełniają wymogów formalnych, tj. brak pieczętek imiennych na świadectwach pracy, pieczętki zakładu pracy a ponadto świadectwa nie są opatrzone imieniem, nazwiskiem i stanowiskiem osoby wystawiającej (odpowiedź na odwołanie z 05.07.2021 r. akta sprawy VII U 918/21 k. 3 a.s.).

Zarządzeniem z 8 października 2021 r. sprawa o sygn. akt VII U 918/21 została połączona ze sprawą o sygn. akt VII U 1614/20 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia oraz dalszego prowadzenia pod sygn. akt VII U 1614/20 na podstawie art. 219 k.p.c. (zarządzenie akta sprawy VII U 918/21 k. 17 a.s.).

Na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2022 r. oświadczył, że organ rentowy ostatecznie uwzględnił świadectwo pracy z (...) Zakład (...), ale nie zadowala go sposób i stopień tego uwzględnienia. Wskazał, że za 21 miesięcy pracy dostał 310 zł, a później mając 71 miesięcy przepracowanych otrzymał 650 zł i to mu się nie zgadza. Odwołujący wyraził przekonanie, że za 71 miesięcy powinien dostać 900 zł, a jego pretensja wynosi około 270 zł miesięcznie z wyrównaniem (protokół rozprawy k. 80-81 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r. J. K. był zatrudniony w (...) – Zakład (...) na stanowisku robotnik z wynagrodzeniem w IV grupie zaszeregowania w wysokości 8,50 zł/godz. (świadectwo pracy z 07.01.1981 r. k. 7 a.r. – tom I; świadectwo pracy z 08.04. k. 9-10 a.r., lista płac k. 9 a.r. – tom III).

W dniu 5 listopada 2020 r. J. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę. Do wniosku odwołujący załączył m. in. świadectwo pracy z 26 sierpnia 1975 r. wystawione przez (...) – Zakład (...) oraz świadectwo pracy z 7 stycznia 1981 r. wystawione przez (...) W.-(...) – Zakład (...) (wniosek z 05.11.2020 r. z załącznikami k. 1-9 a.r. tom I).

Rozpoznając powyższy wniosek ZUS (...) Oddział w W. decyzją z 17 listopada 2020 r. znak: (...) (...), na podstawie której ustalił kapitał początkowy J. K. w wysokości 14.257,98 zł. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1978-1987, ustalając wskaźnik podstawy wymiaru w wysokości 23,60%. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie przyjął:

- okresu zatrudnienia w (...) – Zakładzie (...) od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r., ponieważ świadectwo pracy nie zawiera podpisu osoby upoważnionej;
- okresu zatrudnienia w (...) W. (...) – Zakładzie (...) od 16 kwietnia 1975 r. do 2 sierpnia 1975 r., ponieważ w świadectwie pracy brak pieczętki imiennej oraz podpisu osoby upoważnionej do wystawienia dokumentu.

Następnie decyzją z 19 listopada 2020 r. znak: (...) przyznał J. K. emeryturę od 1 listopada 2020 r. Wysokość emerytury obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej wyniosła 320,49 zł (decyzja ZUS z 17.11.2020 r. k. 5-7 a.r. tom II; decyzja ZUS z 19.11.2020 r. – akta rentowe, karty nienumerowane – tom I).

W dniu 13 maja 2021 r. J. K. złożył w ZUS (...) Oddział w W. wniosek o ponowne obliczenie emerytury, przedkładając oryginały świadectw pracy. W odpowiedzi na powyższe organ rentowy decyzją z 25 maja 2021 r. znak: (...) (...) odmówił ponownego ustalenia kapitału początkowego, zaś decyzją z 24 maja 2021 r. znak: (...) odmówił prawa do przeliczenia emerytury (wniosek z 13.05.2021 r. z załącznikami k. 1-4 a.r., decyzje ZUS z 24.05.2021 r. oraz z 25.05.2021 r. k. 6-7 a.r. – tom akt załączony do akt sprawy VII U 918/21).

W dniu 5 lipca 2021 r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wpłynęła dokumentacja złożona przez (...) S.A. – przechowawcy akt (...). Ponadto 9 lipca 2021 r. J. K. złożył kolejny wniosek o ponowne obliczenie świadczenia emerytalnego, do którego dołączył dokumenty na potwierdzenie zatrudnienia w okresach od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r. oraz od 16 kwietnia 1975 r. do 2 sierpnia 1975 r. W związku z powyższym ZUS (...) Oddział w W. wydał następujące decyzje:

- decyzję z 10 sierpnia 2021 r. znak: (...) (...), na podstawie której ponownie ustalił kapitał początkowy J. K., określając jego wartość na kwotę 29.947,61 zł. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1973-1982, ustalając wskaźnik podstawy wymiaru w wysokości 38,90%. Do ustalenia kapitału początkowego organ rentowy nie przyjął dni 22 listopada 1974 r. oraz 1 marca 1975 r., gdyż w tych okresach odwołujący przebywał na urlopie bezpłatnym;
- decyzję z 19 sierpnia 2021 r. znak: (...), na podstawie której przeliczył emeryturę J. K. od 1 lipca 2021 r., ustalając jej wysokość po korekcie kapitału początkowego na kwotę 673,17 zł (701,71 zł z uwzględnieniem waloryzacji od 1 marca 2021 r.).

(dokumentacja z (...) S.A. k. 1-7 a.r.; wniosek odwołującego z 09.07.2021 r. z załącznikami k. 8-11 a.r.; decyzja ZUS z 10.08.2021 r. z załączeniami 12-16 a.r., decyzja ZUS z 19.08.2021 r. k. 17 a.r.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie wymienionych wyżej dowodów z dokumentów oraz zeznań świadków i odwołującego, uznając je za wiarygodne w zakresie, w jakim wynikały z nich prezentowane wyżej okoliczności i fakty. Strony nie wnosiły o uzupełnienie materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii wysokości emerytury J. K..

Na wstępie należy zaznaczyć, że zasady obliczania wysokości przysługującej ubezpieczonej emerytury określają przepisy art. 25-26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53). W myśl art. 26 ustawy emerytalnej emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 ustawy przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183 ustawy. Z kolei zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy wynika, że podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24 ustawy, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Kapitał początkowy, zgodnie z treścią art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy przed dniem wejścia w życie ww. ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 ustawy, pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia, ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy dla osób w wieku 62 lat

(art. 173 ust. 2). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art. 173 ust. 3). W myśl art. 174 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2 (art. 174 ust. 2).

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (art. 174 ust. 3). Jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesiący tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu (art. 174 ust. 3b).

Stanowisko odwołującego skupiało się na zakwestionowaniu nieuwzględnienia przez organ rentowy okresów jego zatrudnienia w (...) – Zakładzie (...) od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r. oraz w (...) W. (...) – Zakładzie (...) od 16 kwietnia 1975 r. do 2 sierpnia 1975 r. Okresy te na tle zaskarżonych decyzji nie zostały uwzględnione obliczeniu wysokości jego kapitału początkowego, a w konsekwencji, wysokości przyznanej mu emerytury. Jako przyczynę tego stanu rzeczy organ rentowy wskazał braki formalne przedłożonych przez odwołującego świadectw pracy.

W odniesieniu do tak zarysowanego przedmiotu sporu, Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, że postępowanie podlegało częściowemu umorzeniu.

Jak wynika z poczynionych w sprawie ustaleń, w toku niniejszego postępowania 9 lipca 2021 r. odwołujący J. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych dodatkowe dokumenty celem potwierdzenia spornych okresów zatrudnienia, w tym m. in. kompletną kopię świadectwa pracy z 26 sierpnia 1975 r. wystawionego przez (...) W.-(...) – Zakład (...). Dodatkowo organ rentowy uzyskał dostęp do dokumentacji osobowej J. K. złożonej przez (...) S.A., podmiot archiwizujący akta osobowe nieistniejącego już (...). Dokumentacja, obejmująca m. in. częściowe listy płac J. K., zawierała informacje potwierdzające fakt zatrudnienia odwołującego w (...) – Zakładzie (...). W wyniku powyższego Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. decyzją z 10 sierpnia 2021 r. znak: (...) (...) ponownie ustalił kapitał początkowy odwołującego z uwzględnieniem okresów zatrudnienia w (...) W.-(...) – Zakład (...) od 29 lipca 1974 r. do 22 marca 1975 r. oraz (...) W. (...) – Zakładzie (...) od 16 kwietnia 1975 r. do 2 sierpnia 1975 r., co znajduje potwierdzenie wykazach wprowadzonych dochodów i okresów ubezpieczonego stanowiących załączniki do ww. decyzji. W dalszej konsekwencji, decyzją z 19 sierpnia 2021 r. znak: (...) przeliczył przysługującą mu emeryturę od 1 lipca 2021 r, ustalając jej wysokość po korekcie początkowego na kwotę 673,17 zł (701,71 zł z uwzględnieniem waloryzacji od 1 marca 2021 r.).

Powyższe oznacza, że żądania odwołującego, podnoszone w związku z zaskarżeniem decyzji z 17 listopada 2020 r. znak: (...) (...) oraz decyzji z 24 maja 2021 r. znak: (...), zostały w zdecydowanej mierze zaspokojone. W takiej sytuacji

zastosowanie znajduje przepis art. 477⁽¹³⁾ § 1 k.p.c. Zgodnie z jego treścią, zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W konsekwencji powyższego, Sąd Okręgowy orzekając w punkcie 1 wyroku na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c. umorzył postępowanie w takim zakresie, w jakim zaskarżone decyzje zostały zmienione decyzją z 19 sierpnia 2021 r. znak: (...).

W pozostałym zakresie Sąd uznał odwołanie za niezasadne. Odwołujący – w odniesieniu do decyzji z 19 sierpnia 2021 r. znak: (...) – ostatecznie nie kwestionował ustalonego przez organ rentowy stażu pracy. Podniósł natomiast, że domaga się przeliczenia emerytury w sposób „proporcjonalny”. Precyzując żądanie, na rozprawie w dniu 21 kwietnia odwołujący wyjaśnił, że za 21 miesięcy pracy dostał 310 zł, a później mając 71 miesięcy przepracowanych otrzymał 650 zł. Wyraził przy tym przekonanie, że za 71 miesięcy powinien otrzymywać świadczenie w wymiarze 900 zł, a więc o 270 zł miesięcznie wyższą.

Wymaga zaznaczenia, co wyjaśniono na wstępie, że zasady obliczenia emerytury przysługującej odwołującemu określają art. 24-26 ustawy emerytalnej, a jednym z parametrów istotnych dla ustalenia jej wysokości jest kapitał początkowy ustalany na zasadach określonych w art. 174 tej ustawy. Ustalenia w tym zakresie czyni się w oparciu o dowody stwierdzające wysokość wynagrodzenia bądź też dokumentujących dodatkowe okresy składkowe. Za takie dowody przyjmuje się m. in. wymienione w § 21 i § 22 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 r. nr 237, poz. 1412), takie jak zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia. Przy tym, zgodnie z orzecnictwem, w toku postępowania przed sądem ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowadniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w Kodeksie postępowania cywilnego – choć podkreśla się, że wymaga to dowodów nie budzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 9 stycznia 1998 r., II UKN 440/97 i z 4 lipca 2007 r., I UK 36/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 30 października 2013 r., III AUa 269/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 15 marca 2006 r., III AUa 1096/05). Odwołujący nie przedstawił jednak dowodów mających wykazać żadaną przez siebie wysokość świadczenia ani też „proporcjonalne” przeliczenie emerytury w odniesieniu do ustalonych ostatecznie przez ZUS okresów składkowych i nieskładkowych, ani też nie wskazał podstaw do takiego wyliczenia. Analizując tą kwestię Sąd nie znalazł natomiast po stronie organu rentowego uchybień wymagających skorygowania w postępowaniu odwoławczym. W decyzji z 19 listopada 2020 r. znak: (...) ZUS do ustalenia wysokości emerytury przyjął kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 67.784,66 zł oraz średnie dalsze trwanie życia wymiarze 211,50 miesięcy. Natomiast w decyzji z 19 sierpnia 2021 r. znak: (...) ZUS przyjął kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 142,375,66 zł oraz średnie dalsze trwanie życia – 211,50 miesięcy. W przypadku drugiej z wymienionych decyzji, zwaloryzowany kapitał początkowy został ustalony z przyjęciem przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych, tj. 1973-1982, uwzględniając przy tym wspomniane wyżej okresy sporne zatrudnienia odwołującego w (...) oraz W.-(...) i ustalając wskaźnik podstawy wymiaru w wysokości 38,90%. – zgodnie z decyzją z 10 sierpnia 2021 r. znak: (...) (...).

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał odwołanie J. K. w pozostałym zakresie za niezasadne, w konsekwencji czego orzekł o jego oddaleniu na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. zgodnie z sentencją wyroku.